

RECENZIJA

1. Bendra informacija apie vadovėlio rankraštį

Jelena Brazauskienė, Irena Vološina. Serija ŠOK „V dobryj put“ A2.2. Rusų kalbos vadovėlis. Penktieji mokymo metai. Vadovėlis yra serijos ŠOK vadovėlių „V dobryj put“ tęsinys, skirtas mokytis rusų kalbos kaip antrosios užsienio kalbos 10 klasėje. Vadovėlis – viena knyga, 183 psl.

Leidykla „Šviesa“.

Komplekto dalys, t. y. pratybos, garso įrašai [CD], mokytojo knyga, vertinimui pateiktos nebuvo.

2. Vadovėlio rankraščio turinio vertinimas.

2.1. Vadovėlio tinkamumas mokyti(is).

Vadovėlis iš esmės atitinka pagrindinius vadovėlio turiniui keliamus reikalavimus. Vadovėlio tematika atitinka pagrindinės mokyklos Bendrųjų užsienio kalbų programų reikalavimus (antroji užsienio kalba, 9–10 kl.). Vadovėlio medžiaga suskirstyta į penkis modulius (leksines temas): „Poilsis ir kelionės“, „Kasdienės problemos ir pagalba“, „Šalis ir žmonės“, „Menas ir žmonių santykiai“, „Rusų literatūra“. Kiekvienam moduliiui (temai) skirtas tam tikras pamokų skaičius. Moduliai (temos) prasideda įžanga (anonsu) ir baigiasi modulio apibendrinimu. Kiekvieno modulio įžangoje trumpai paaiškinama, ką iš modulio (temos) mokiniai turės įsiminti, pasikartoti. Temos ir pamokos sudarytos išlaikant tam tikrą numatytą struktūrą.

Pateikiama kalbinė medžiaga (komunikacinės intencijos, kalbos struktūros, gramatinės kategorijos) iš esmės atitinka Bendrosiose programose numatytas antrosios užsienio kalbos 9–10 kl. mokymosi pakopos turinio apimtis.

Kiekvienas modulis baigiasi atvartu «Обобщение модуля» („Apibendrinimas“) ir skirtas mokinių savitikrai. Darbas su šia medžiaga reikalauja mokytojo komentarų, mokinių veiklos organizavimo. Tai gali sudaryti keblumų mokiniams įsivertinant savo žinias ir gebėjimus, kadangi nėra paaiškinama, kaip atlikti darbą. Rubrikoje „Mano rusų kalbos aplankas“ mokiniams sudarytos galimybės kaupti darbus, stebėti daromą pažangą ir įsivertinti.

Tekstinė ir vaizdinė vadovėlio medžiaga gana gerai subalansuota. Pateikiamos lentelės, nuotraukos, schemos, iliustracijos. Dauguma iliustracijų atlieka mokomąją funkciją, tačiau dalis iliustracijų ne labai funkcionalios (pvz., 16, 17, 38, 46, 62, 63, 77 psl. ir kt.).

Vadovėlių autorės pateikia tam tikrą pamokos metodinę sistemą. Atskiroms pamokoms formuluojami uždaviniai (rubrika „Šiandien“), pamokos gale pateikti siekiami mokymosi rezultatai (rubrika „Šią pamoką“). Dauguma pamokos uždavinių ir siekiamų rezultatų suformuluoti žinių ir suvokimo lygmeniu, pvz., Назовёте различные городские объекты. Узнаете, что такое «Медный всадник»; Повторите правописание Ъ в глаголах. Познакомитесь с легендарным персонажем русской сказки. – Вспомнили формы глагола с Ъ и без. Узнали, что такое «Мойдодыр». Pamokos uždavinys turi motyvuoti mokinius. Pamokos pradžioje pateikiamas pamokos temos žodynas, tačiau jis pateikiamas pasyviai, nėra užduočių darbui su šiais žodžiais, padėsiančių įvesti mokinius į pamokos temą. Rubrikomis «Это вам поможет», «Вспомним», «Вам понадобится», «Запомните», «Это интересно» išskiriama pagrindinė, pagalbinė bei labai

svarbi pamokos medžiaga. Užduotys pateikiamos tam tikra gebėjimų ugdymo seka. Rubrika «Если хотите знать больше» skatina mokinių motyvaciją, plečia akiratį, ačiau kelia abejonių tai, ar tikrai vienos pamokos (atvarto) metu mokiniai pasieks prasmingų rezultatų (gebės diskutuoti, išsakyti savo nuomonę, savarankiškai atliks teksto kūrimo užduotį). Juolab, kad kitoje pamokoje keliamas vėl naujas pamokos uždavinys (pvz., 1 modulis – 2 ir 8 pamoka, 2 modulis 2 ir 8 pamoka ir kt.).

Vadovėlio naujovė – pažintis su rusų klasikinės literatūros autoriais ir jų kūriniais.

Klausymo, skaitymo, rašymo, kalbėjimo, gramatinių struktūrų vartojimo užduotys ugdo įvairius gebėjimus. Užduočių formuluotės pateikiamos rusų kalba. Darbui su klausymo ar skaitymo tekstais gana aiškiai ir konkrečiai įvardijama mokinių veikla. Užduočių turinyje iš dalies yra medžiagos įvairiai kalbinei veiklai: pateikiamos struktūros, posakiai įvairioms komunikacinėms intencijoms reikšti, kalbėjimo ar rašymo planas. Parinktos užduočių technikos iš esmės atitinka komunikacinės krypties nuostatas. Tačiau kai kur trūksta užduočių prieš skaitymą, klausymą bei skaitymo, klausymo metu. Mokytojui teks pačiam pagalvoti, kaip organizuoti darbą su skaitomu ar klausomu tekstu. Kai kur trūksta praktinių užduočių komunikacinių gebėjimų įtvirtinimui. Rašytinio teksto kūrimo (rašymo) apimtys kai kur neatitinka Bendrųjų užsienio kalbų programų reikalavimų (pvz., 9, 47, 63 psl.).

Vadovėlyje pateikiama užduočių, skatinančių mokinių kūrybiškumą, reikalaujančių išsakyti savo nuomonę įvairiais klausimais ir ją pagrįsti, daryti išvadas. Darbas grupėse, porose ir individualiai padeda mokiniams ugdytis mokėjimo mokytis kompetenciją.

Skaitymo gebėjimams ugdyti tekstai iš esmės atitinka A2 lygį pagal ET kalbos mokėjimo lygių skalę. Pateikiami įvairaus žanro tekstai (interviu, pasakojimai, ištraukos iš literatūrinių kūrinių, skelbimai, reklaminiai tekstai ir kt.) kelia mokinių smalsumą, skatina norą pažinti ir mokytis. Tekstų tematika ir užduotys iš esmės sudaro sąlygas ugdyti(s) vertybines nuostatas. Tačiau, mūsų nuomone, tekstų, pateiktų lietuvių kalba, tikslas, prasmė, darbo būdai ne visai aiškūs (pvz., 59 psl. apie lietuvių valgius).

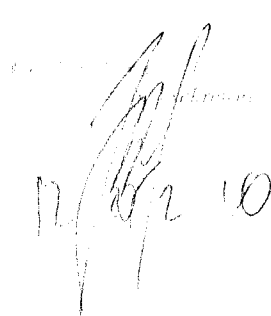
Sociokultūrinė medžiaga iš esmės pateikta korektiškai, tačiau rekomenduotina atkreipti dėmesį į teksto antraštėse ar užduoties formuluotėse pateikiamas Rusijos istorijos realijas (12, 115 psl.).

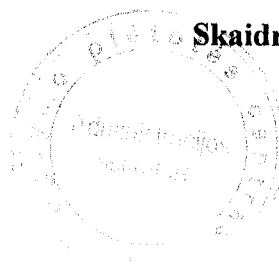
Vadovėlio gale pateiktas dvikalbis lietuvių–rusų kalbų žodynas, kuris padės atliekant teksto kūrimo užduotis.

Leksinė medžiaga, komunikacinės intencijos, kalbos medžiaga iš esmės atitinka Bendrosiose programose apibrėžtas antrosios užsienio kalbos 9–10 kl. mokymosi pakopos turinio apimtis.

Išvada. Vadovėlis atitinka „Mokyklų aprūpinimo bendrojo lavinimo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašo“ (Žin., 2009, Nr. 61-2450) penktame punkte nurodytus reikalavimus.

Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros
metodininkė

Skaidrė Pavlovskaja